

Rdeči seznam ogroženih deževnikov (Lumbricidae, Oligochaeta) v Sloveniji

The Red List of Endangered Lumbricidae (Oligochaeta) in Slovenia

Narcis MRŠIĆ

Ključne besede: rdeči seznam, deževniki, Lumbricidae, Slovenija
Key words: Red List, Lumbricidae, Slovenia

IZVLEČEK

V Sloveniji je do sedaj registriranih 69 vrst in 6 podvrst deževnikov (Lumbricidae). Od teh je 22 vrst (32 %) endemnih. Seznam zajema 29 vrst (42 %), ki so uvrščene v kategorijo ranljiva vrsta. Ob vrstah so navedena najdišča oziroma njihovi areali.

ABSTRACT

Of the 69 species and 6 subspecies of earthworm (Lumbricidae) known so far to occur in Slovenia, 22 (32 %) are endemic. The Red List includes 29 species (42 %), which fall under the category vulnerable. Locality or distribution range is given for each species listed.

1. SEZNAM

Pojasnilo posebnih oznak/Key:

- ! - v Sloveniji znano le eno nahajališče/only one locality known in Slovenia
- !! - znano le eno nahajališče sploh/one locality known only
- end. - endemit/endemic taxon

Ranljiva vrsta - V (Vulnerable)

Helodrilus oculatus Hoffmeister, 1845

(! Mirna)

Helodrilus slovenicus Mršić, 1991

(end. !! - izviri Rižane)

Helodrilus dinaricus Mršić, 1991

(end. !! - Dol pri Hrastovljah)

Helodrilus ospensis Mršić, 1991

(end. !! - Osp)

Karpatodinariona altimontana (Mršić, 1982)

(end. - Notranjska)

- Aporrectodea (Aporrectodea?) bohiniana* Mršič, 1987
(end. !! - obala Bohinjskega jezera)
- Aporrectodea (Aporrectodea) kozjekensis* Mršič, 1991
- Aporrectodea (Aporrectodea) sineporis* (Omodeo, 1952)
(! - Oplotnica)
- Aporrectodea (Creinella) predalpina* Mršič, 1987
(end. !! - pobočje Storžiča)
- Meroandriella dinarica* Mršič, 1987
(end. !! - Stojna)

Lumbricus meliboeus Rosa, 1884

- Octodrilus agroviensis* (Bretscher, 1899)
(Julijske Alpe, Ratitovec)
- Octodrilus oesophagus* Mršič, 1991
(end. - Snežnik, Kočevski Rog)
- Octodrilus mima* (Rosa, 1896)
(end. - Primorska, osrednja Slovenija)
- Octodrilus slovenicus* (Karaman, 1972)
(end. - Notranjska)
- Octodrilus creinensis* Mršič, 1988
(end. !! - pobočje Storžiča)
- Octodrilus velebiticus* Mršič, 1991
- Octodrilus pseudozirianus* Mršič, 1991
(end. !! - Krkoše)
- Octodrilus illyricus* Mršič, 1988
(end. !! - Planinsko polje)
- Octodrilus savinensis* Mršič, 1988
(end. - severna Slovenija)
- Octodrilus tergestinus (Michaelson, 1910)*
(end. - Primorska)
- Octodrilus zirianus* Mršič, 1988
(end. - okolica Žirovskega Vrha)
- Octodrilus marinceki* Mršič, 1987
(end. !! - Snežnik)
- Octodrilus zupancici* Mršič, 1987
(end. !! - Rimske Toplice)
- Octodriloides dinaricus* Mršič, 1991
(end. !! - Ratitovec)
- Octodriloides nazarensis* Mršič, 1991
(end. !! - Nazarje)

Dendrobaena slovenica Mršič, 1991
(end. !! - Osp)

Dendrobaena velkovrhi Mršič, 1988

Dendrobaena sketi Karaman, 1972
(end. !! - Mežaklja)

2. RAZPRAVA

V Sloveniji je do sedaj registriranih 69 vrst in 6 podvrst deževnikov (Lumbricidae). Od teh je 22 vrst (31,8 %) endemnih. Seznam zajema 29 vrst (42 %), ki so uvrščene v kategorijo ranljiva vrsta. V tem popisu navajam tudi 6 vrst, katerih opisi so šele v tisku.

Deževniki so edafske živali. Zaradi njihove biologije in ekologije jih potencialno ogrožajo različni antropogeni vplivi, predvsem spremenjeni ekološki dejavniki v biotopu. Vse navedene vrste so direktno ogrožene zaradi zastrupljanja okolja s pesticidi in drugimi strupi, umetnimi gnojili, zaradi melioracijskih posegov v naravo in gozdnih posek.

Del vrst bi lahko uvrstili tudi v kategorijo redka vrsta (R), ker so za posamezne vrste znane le po ena, ali pa nekaj lokalitet ali v kategorijo neopredeljena vrsta (D), ker so premalo raziskane. Po vsej verjetnosti imajo vrste, za katere je znana ena ali nekaj lokalitet, večje areale in jih zaradi tega uvrščamo samo v kategorijo ranljiva vrsta.

3. DISCUSSION

Of the 69 species and 6 subspecies of earthworm (Lumbricidae) known so far to occur in Slovenia, 22 (32 %) are endemic. The Red List includes 29 species (42 %), which fall under the category vulnerable (V). In the list six species are presented, the description of which is about to be published.

Lumbricidae are edaphic animals. On account of their biology and ecology, they are potentially endangered by changes in ecological conditions of their biotope. All listed species are endangered by contamination of environment with pesticides and other pollutants, artificial fertilizers, and by ameliorative measures and excessive felling. Some of the species listed could have been classified as rare (R) because in individual cases only one or a few localities are known. Or they could have been classified as indeterminate because there is not enough information on them. However, it is most likely that the species for which only one or a few localities are known have a relatively wide range of distribution. Therefore, they have been included into the category vulnerable.

Avtorjev naslov/Author's address:

Dr. Narcis MRŠIČ

Biološki inštitut Jovana Hadžija

ZRC SAZU

Novi trg 5

61000 Ljubljana

Slovenija